

στο τέτοιον που νόποποιείται το λά της με χαλινούτες παλαβομέρες, όπως είναι ευτόχημα σήμερα για τη Βουργαρία που το Μιστριώτη τον έχουμε μετς και τον χειροκροτούμε.

ΔΥΠΠΗΘΗΚΑΜΕ που δολοφονήθηκε ο σοσιαλιστής Αντύπας, όχι γιατί εΐταν σοσιαλιστής, αλλά γιατί εΐταν άνθρωπος που αγωνιζότανε τίμια και παληκκρίσια για μιὰ Ίδέα οποιωδήποτε, κι αγωνιζότανε με έργα και με τη ζωή του ακόμα, κι εΐχε με λόγια, καθώς συνηθίζουμε οι περισσότεροι Ρωμιοί.

Τέτοιους ανθρώπους, πολύ ξεχωριστούς και πολύ λιγοστούς στον τόπο μας, τους εΐθετқи κανείς, ακόμα κι εΐδε συμφωνεί με τις Ίδέες τους, και γι' αυτό η δολοφονία του άγνού και τίμιου Κεφαλλονίτη σοσιαλιστή λύπησε όλους εκείνους που είναι σε θέση να νιώσουν και να ιχτιμήσουν τέτοιους ήθικούς και ιδεολογικούς αγώνες.

Ο ΡΑΜΑΣ στὸ σημερινό του έβρο που δημοσιεύουμε σ' άλλη μεριά, χωρίζει τους δημοτικιστάδες σε δύο κοπάδια, σε «βάρβαρους Φετιχιστές» και σε «σκεπτικούς». Εΐδατε ποιοι είναι οι πρώτοι και ποιοι οι δεύτεροι; Εμείς, που θέλουμε—μπορεί και νάν το χαμαρώνουμε— νάμαστε με το πρώτο κοπάδι, βεβαιώνουμε το σκεπτικό και πολύτιμο φίλο μας πως ο βάρβαρισμος μας κι ο Φετιχισμός μας, ακόμα κι ο Ψυχρισμός μας, αν απαίσει, δέν είναι δλωσδιόλου ξένος από τη σκέψη, γιατί σά νάν το σκεφτήκαμε σ' εμείς οι βάρβαροι λιγάκι πρίν πΐψουμε να γράψουμε, σάν και λόγου του, τήν οργάνωση «Οργάνωσης», τήν πίσταση «επεΐσταση» και τις άλλες καθρολογίες του Ραμᾶ και τῶ σκεπτικῶνα. Τὸ κίττου κίττου, όταν έχουμε τήν Ήπιστήμη που σκέφτεται και μᾶς σεβρίζει τοίμο τὸ φαΐ ὁ θαρρούμε κάπως ταρταρινικό και ἄσκοπο νάντιστακόμαστει με τήν ἀκριβή μας σκέψη στήν Ήπιστήμη και νά θέλου με ὁ καθένος μας να βάλουμε για τὸ κάθε τι και δικούς μας κανόνες.

Ὁ Ραμᾶς μιλάει και «γι' ἄστωχα μέσα που μεταχίζονται μερικὸ δημοτικιστικά για τήν κατῆχησι και τήν προτοιμασία τοῦ κοινού», καθώς και για «ἄλλαν τρόπο ρωτισμοῦ τῆς κοινῆς γνώμης καταλληλότερο, μεθοδικότερο κτλ», μὰ δὲ μᾶς λέει οὔτε ποιοί είναι οι «ἄστοχοι δημοτικιστάι» οὔτε ποίος είναι ὁ ἄλλος τρόπος. Ἔτσι, γενικά κι ἀόριστα που τὰ γράφει, φροδύμαστε πως πάνε χαμένα, και γι' αὐτὸ θαρρούμε πως σημαντικά θά ὄφελοῦσε τὸν ἀγῶνα ἂ μιλούσε πιδ ξεθαρρα και πιδ στρογγυλά, ὀνομάζοντας πρόσωπα και φανερώνοντας τὸν ἄλλο τρόπο του τὸν καταλληλότερο, μεθοδικότερο, πραχτικότερο, ἐπικαιρότερο και ἀποτελεσματικότερο.

Ἐλπίζουμε τάκουστούνε τὰ λόγια μας και νάχουμε και δεύτερο ἄρθρο του.

ΜΙΑ ἂπ' αὐτὲς τις μέρες που στήνότανε ἡ πλοῦσια και μεγαλόπρεπη ἄψιδα στὸ σταθμὸ τῆς Ὀμόνοιας για τὴ βασιλικὰ ὑποδοχή, οἱ χωροφύλακες περνούσανε κάτω ἂπ' αὐτὴν δεμένους δὺς πολλίτες που χρωστούσανε στὸ Δημόσιο.

Μᾶς πιάουνε ἑμᾶς, εΐπε ὁ ἑνας ἂπ' αὐτούς, για πενήντα ἡ ἑκατὸ φωροδραχμῆς, που χρωστούμε στὸ Δημόσιο, κι ἂπὸ τήν ἄλλη μεριά πετάνε τῶσες και τῶσες χιλιάδες στὸν ἄερα!...

Και στὸ ἄδικο ἴσως παράπονὸ του κρυβότανε ἔλος ὁ πόνος τοῦ φορολογούμενου ραγιά.

ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ

... Τὰ ψάρια μες τὸ δίχτυ
νὰ σπαρατῶνε κωμικά μαζί και θλιβερά.

Α. ΠΟΡΦΥΡΑΣ

Μέσα στὸ δίχτυ, ὡς ξινόφιες νὰ σπαρατῶν τὰ ψάρια, ὁ πόνος τους χαμόγελο σοῦ χάραιε στὰ χεῖλη, μὰ στή στιγμή, θυμούμενος τοῦ πόνου ὅτι εΐσαι ψάλης, γλυκά, καθόριε, σὰ δροσοσταλιεΐ κίτρινου φύλλου, σταλάζει ἂπ' τὰ μάτια σου δὺς δάκρυα κροκαδείλου.

ΠΕΙΡΑΙΩΤΗΣ

ΤΑ ΓΕΝΕΘΛΙΑ ΤΗΣ

Σήμερα κλείνει τὸν πρώτο χρόνο της.
Αἰτιὲς οἱ δὺς λέξεις πῶσα δὲν κειλαδοῦνε σιὴν καρδιὰ τῆς μάννας, πῶσες εὐτυχίες, πῶσα γλυκὰ ὄνειρα!
Τὴ σφιγγει σιὴν ἀγκαλιά της και με δάκρυα χαρῆς δροσιζει τὰ ροδομάγουλά της κι ἀφίνει τὴ φαντασία της νὰ τρέχει ψηλά, πολὺ ψηλά.

Τὴ φαντάζεται παιδοῦλα ὀχιῶ χρόνων κι ἀρχίζει ἀπὸ τώρα νὰ συλλογίζεται τὴ μόρφωσή της— τὸ πρώτο και σπουδαιότερο ποῦχει νὰ σκεφτεῖ μιὰ μάννα.

Φαντάζεται σάν θάρθει ἡ ὦρα νάν τὴ πάει στὸ σχολεῖο, νὰ μπιστευτεῖ τ' ἀγγελῶδι της στὰ χέρια τῆς δασκάλας που ἡ ψυχὴ της είναι κλωμένη— ἀπὸ τοὺς ἀναρδους δασκάλους της— για προσποίηση, για ξεπιασιά, για ψέμα, ἀφοῦ πρώτα πρώτα ψευτική και φημισωμένη είναι κι αὐτὴ ἡ γλῶσσα της.

Ἀφοῦ τῆς παραδώσει τὴν κόρη της, πρώτη δουλιὰ τῆς δασκάλας θάνα, γὰν τῆς ἀλλάξει τὴ γλῶσσα με τὰ ραφίς, ρίς, χίν, κ' εἶται σιγὰ σιγὰ θὰ τῆς τὸ συνηθίσει τὸ παιδί της σιὴν ψευτιά και σιὴν ἀνοησία, μαθαίνοντάς το πῶς είναι πρόσοτυχη ἡ γλῶσσα που τῆς μιλάει ἡ μάννα της και πῶς γλῶσσα ἀληθινή κ' εὐγενική είναι ἡ γλῶσσα τῆς δασκάλας του— και με τὸ ἄλλαγμα τῆς γλῶσσας θάρχινῆσει και τὸ ἄλλαγμα τῆς ψυχῆς, κι ἀπὸ ψυχὴ ἀγνού κείνου θὰ τῆς τὴν κἀνει δασκάλου ψυχῆ.

... Αὐτὰ συλλογίζεται ἡ μάννα και στενοχωριέται. Κεῖνη τὴ στιγμή μπαίνει κι ὁ ἀντρας της, χαρούμενος για τὴ γιορτὴ τῆς κόρης του.

— Ὅταν θὰ μοῦ μεγαλώσεις... Ὅταν θὰ μοῦ γίνεις μεγάλη κυρία... Τῆς εἶπε χορευόντάς την και καταφιλιώτας τη.

— Ὅταν θὰ μᾶς μεγαλώσει και θὰ μᾶς τὴν πάρει ἡ δασκάλα... Πρόσοττει ἡ μάννα ξεκολουθόντας τις σκέψες της.

— Ἡ δασκάλα;... Ὁ μπαμποῦλας;... Τὸν φοβάσαι, κόρη μου, τὸν μπαμποῦλα; εἶπε γελαστά ὁ πατέρας. Μὰ δὲ θὰ σὲ παραδώσω γὼ στὸν μπαμποῦλα. Δασκάλα δὲ θὰ σὲ κἀνω, θὰ σὲ κἀνω νοικοκυρά....

Κι ἀπάνου σ' αὐτὰ τὰ λόγια ξεκολουθήσανε τὴν κουβέντα τους οἱ γονιοι, γιορτάζοντας εἶται με ὄνειρα γλυκὰ τὰ γενέθλια τῆς κόρης τους και κλωμώντας πῶς μιὰ μέρα θὰ παραδώσουνε σιὴν πατρίδα μιὰ τέλεια κι ἀληθινή Ἑλληνοπούλα.

Κ. Δ. Τ.

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΤΑ ΘΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑΣ

Κύριε Νουμᾶ,

Συμπάθησέ με, που ἔρχομαι κ' ἐγὼ νὰ σ' ἐνοχλήσω σήμερα μ' ἑνα παρᾶπονὸ μου. Ἄγιο μῦρο στὰ κόκκλα τῶν γονέων σου, που πιχειρίστηκες τὴν ἄγια δουλειὰ, τὸν πατριώτικε τὸν ἀγῶνα, νὰ δουλέψης και τοῦ λόγου σου, ὅσο μπορεῖς, για νὰ γλυτώσης τὸ ἔθνος μας ἀπὸ τοὺς δασκάλους, ἀπὸ τις φοβερὲς αὐτὲς ἀκρίδες, που τρέφονται ἀπὸ τὴ ράχη του, για νὰ δουλεύουν για τὸ χαλασμό του και τὸν ζολοθρεμό του.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀθεόφοβους αὐτουνοὺς δασκάλους ἀφοῦ σαβούρωσε κάμπισες λιρίτσες στὸ χωριὸ μας, τυφλώνοντας—χωρίς νὰ θέλη βέβαια ὁ ἄνθρωπος— τὰ κακορρίζια τὰ παιδιὰ μας, παρήτησε τώρα τελευταῖα τὸ δασκαλίκι κ' ἔγινε μπακαλῆς, νομίζοντας πως πιδ εὐκολα θ' αὐγατίσης τις λίρες του.

Λάβε ὑπομονὴ, κύριε Νουμᾶ, ἔτσι νὰ συχωρεθοῦν τὰ πεθαμένα σου, κι ἔκουσε αὐτὴν τὴν ἱστορία, που

ἤρθε στὸ κεφάλι μου, και πονοῦν ἀκόμη τὰ πλευρά μου, ἔκουσε νὰ γελάσης, μὰ νὰ λυπηθῆς κ' ἐμένα, ἀλλὰ νὰ λυπηθῆς και τὸ κατακαημένο τὸ ρωμαίικο που εἶναι παντοῦ—γι' αὐτὸ καθόλου νὰ μὴ ἀμφιβάλης— κλωμένο ἀπὸ τὴν ἴδια πάστα.

Εἶμαι ἀμανετοῆς, ξεύρεις, και συχνὰ ὁ δάσκαλος αὐτός ὁ μπακαλῆς μοῦδινε και τούφερνα παραγγελίες ἀπὸ τὸ Ροδοστό. Τις προάλλες λοιπὸν με ξεκλωανάζει στὸ μαγαζι του και μοῦ λείει, δίνοντάς μοῦ κ' ἑνα γράμμα, «πάρε αὐτὸ τὸ γράμμα και σύρεδός το του κύρ Ζήσου τοῦ προμηθευτῆ μου, και κἀθισε νὰ πάρης και κἀτι ψῶνια που θὰ σοῦ δώσῃ».

Στὸ Ροδοστό ἄμα βγήκα, ἡ πρώτη μου φροντίδα εἶταν νὰ τελειώσω τὴ δουλειὰ τοῦ δασκάλου. Πῆγα τὸ γράμμα στὸν ἔμπορο, πῆρα ἑνα τσουβαλι ψῶνια, τὰ καλόθεσα στὸ μέρος που μένω, και κοιτάζα εΐπειτα και τις ἄλλες τις δουλειές μου.

Τὴν ὦρα ὅμως που εἰτοιμάζομασε νὰ μπαρκάρω στὸ βαπόρι, νάσου κ' ἔρχεται τρεχάτο ἑνα τσιράκι τοῦ ἔμπορου και μοῦ δίνει ἑνα τενακεθῆνιο κουτί, λέγοντάς μοῦ ὅτι εἶταν χαλβᾶς τοῦ δασκάλου, που εἶχαν ξεχάσει νὰ τὸν δώσουν με τ' ἄλλε τὰ ψῶνια. Τώρα χαλβᾶς εἶταν, διάολος εἶταν, τοῦ τὸν ἤρεξα και τοῦ τὸν παραδώσα ὡσον και ἄκείριον μαζί με τ' ἄλλα τὰ πράγματα. Ἐύχαριστῶν μοῦ λείει, μοῦ δακε και τὸ μπαξίσι μου και πῆγα στὴ δουλειὰ μου.

Στὸ ἄλλο τὸ ταξίδι μοῦ ξεκλωδίνει γράμμα και μοῦ λείει ἀδός το κι αὐτὸ και περιμένα νὰ πικρὴς και μιὰ ντουζίνα γαλέντζες, που θὰ σοῦ δώσῃ ὁ κύρ Ζήσος νὰ μοῦ φέρῃς. Ὁ δρισμός σου, τοῦ λέω, ἀφεντικό, κι ἄμα βγήκα στὸ Ροδοστό, ἡ πρώτη μου δουλειὰ εἶταν πάλε νὰ πάω στὴν προμηθευτῆ τοῦ δασκάλου τοῦ μπακαλῆ. Ἐλεῖπε ἐκείνη τὴ στιγμή, και κἀθισα ὡσπου ἤρθε, Χαριετισμακτα, τοῦ λέω, ἀπὸ τὸ δάσκαλο, κι ὅ,τι σοῦ γράφει γαλέντζες—μαλέντζες, δόστες μου για νὰ πάω νὰ κοιτάξω κι ἄλλη καμμιὰ δουλειὰ νὰ βγαλω τὸ καρβέλι.

Ὅσο νὰ πῶ ἐγὼ αὐτὰ, ἐκείνος πῆρε και διαβάσε τὸ γράμμα, κι ἄμα τ' ἀπόσωσε—φύλαξε, Θεέ μου ἀπὸ ἄδικο! θαρρῶ που ζουντανεῖς αὐτὴ τὴ στιγμή ὁ κύρ Ζήσος μπροστά μου—βρε σὺ! μοῦ λείει μ' ἀγριεμένο και ἔκλωμένο πρόσωπο, τὸ χαλβᾶ τί τὸν ἔκλωες;

— Χριστός και Παναγιὰ, ἀφεντικό, τοῦ λέω, τὸ κουτί τὸ πῆρα κατὰ που μοῦ τῶδακε τὸ τσιράκι σῶο και ἄκείριον.

— Βρε τὸ χαλβᾶ, παλιάνθρωπε, τί τὸν ἔκλωες; και με τὰ λόγια αὐτὰ χύθηκε ὄσωμος καταπάνω μου σάν τίγρης και μ' ἐπιασε ἀπὸ τὰ μάγουλα και μοῦ τίναξε μιὰ γροθιά στὸ κἀφαλο, που ἔχασα τὸν κόσμο.

Ὄντας ἤρθα στὸν ἑμαυτό μου, εἶμουν ξεπλωμένος κάτω σὰ βῶδι και βρεγμένος σὰ πᾶπια ἀπὸ τὰ νερά που μοῦ ἔχωναν νὰ με ξελιγοθυμίσουν. Κωτάζω γύρω μου, τί νὰ ἴδῶ! Τὸ μαγαζι εἶταν γεμάτο ἀπὸ κόσμο, κι ὁ κύρ Ζήσος τίναξε στὸ χέρι του τὸ γράμμα, κι ἀπάνω στὸ λαῖμό του τίναξε τὸ κεφάλι του και μάνιζε σάν ἀφρισμένο ἄλογο.

Μὰ, κύρ Ζήσο, τοῦ λέει ὁ Δημήτρης ὁ μεσίτης, που ἂν δὲ βρισκονταν ἐκεῖ, Κύριος εἶδε ἂν θάβγαῖνα ζουντανός ἀπὸ τὸ μαγαζι τοῦ μπακαλῆ, ὁ ἀμανετοῆς αὐτός δὲν εἶταν δυνατὸ νὰ κἀμῃ μιὰ τέτοια κατᾶχρησῆ τὸν ζέρομα τῶσα χρόνια για πολὺ πιστὸ και πολὺ τίμιο ἄνθρωπο. Μὴ τὸ κατᾶλβες τίποτε λάθος;

— Βρε τί μοῦ κουβεντιάζεις, χριστιανέ μου; τὸ γράμμα λείει πως ὁ χαλβᾶς ἔλεῖπε ἀπὸ τὰ ψῶνια φέμακτα θὰ μοῦ γράψῃ ὁ ἄνθρωπος; για εἶμαι κανένας τυφλός και ἀγράμματος; Ἐπειτα αὐτός που τὸ γράφει ἔκαμε και δάσκαλος, δὲν εἶναι κανένας